

ایران باج نمی‌دهد، 5+1 انتخاب کند

آغاز مذاکرات هسته‌ای در قزاقستان ...

آغاز مذاکرات هسته‌ای در قزاقستان

ایران باج نمی‌دهد، 5+1 انتخاب کند

مذاکرات ایران و گروه موسوم به 5+1 (آمریکا، انگلیس، فرانسه، چین و روسیه به همراه آلمان) پس از وقفه‌ای 8 ماهه امروز ساعت 13 به وقت قزاقستان در هتل ریکسوس شهر آلماتی آغاز می‌شود. حدود 300 خبرنگار داخلی و خارجی این مذاکرات را که احتمالاً دو روزه خواهد بود، پوشش خبری می‌دهند.

ریاست تیم مذاکره‌کننده کشورمان را همچون دور قبلی مذاکرات بر عهده دکتر سعید جلیلی، دبیر شورای عالی امنیت ملی و سرپرستی تیم مذاکره‌کننده 6 کشور نیز خانم 171#؛ کاترین اشتون؛ مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا خواهد بود. نمایندگان 6 کشور که اشتون را همراهی می‌کنند، به جز 171#؛ جفری آدامز؛ سفیر اسبق انگلیس در تهران، با همان ترکیب قبلی در مذاکرات آلماتی حضور دارند.

این مذاکرات در شرایطی امروز از سرگرفته می‌شود که ایران و 5+1 پیش از این و از ابتدای سال جاری سه دور مذاکره فشرده در استانبول (26 و 27 فروردین)، بغداد (3 و 4 خرداد) و مسکو (29 و 30) خرداد ماه برگزار کرده‌اند. پس از مذاکرات مسکو نیز چندین دوره مذاکره در سطح کارشناسی میان طرفین انجام گرفته که هر کدام بنا به دلایلی که در ادامه گزارش به آن اشاره می‌شود، دستاورد مشخصی نداشته است.

امروز نیز پس از یک وقفه تقریباً 9 ماهه بار دیگر شاهد برگزاری دور دیگری از مذاکرات میان ایران و 5+1 هستیم. درک فضای قبل از مذاکرات و مرور بحث‌ها و اتفاقاتی که طی هفته‌ها و روزهای منتهی به این مذاکرات رخ داده، تا حدودی می‌تواند صحنه روشنی از مذاکرات پیش رو را ترسیم نماید.

وضعیت مذاکرات فعلی در اصل برآمده از دور قبلی مذاکرات است که 29 خرداد (18 ژوئن 2012) در مسکو برگزار شد. جمهوری اسلامی ایران در آن مذاکرات یک چارچوب جامع درباره نحوه تداوم گفت و گوها که از جمله گام‌های متقابل پیشنهادی برای حل و فصل دیپلماتیک مسئله بود به طرف مقابل ارائه کرد. پیشنهاد ایران شخصاً 5 گام را پیش‌بینی کرده بود که شامل: گام اول- اعلام به رسمیت شناختن حق غنی‌سازی ایران از جانب 5+1 و متقابلاً اعلام عدم پیگیری قطعی هر نوع پروژه تسلیحات هسته‌ای از سوی ایران در چارچوب فتوای رهبر معظم انقلاب اسلامی.

گام دوم- اعلام آمادگی ایران برای همکاری با آژانس برای حل و فصل موضوع ابعاد احتمالی نظامی در مقابل لغو همه تحریم‌های یکجانبه از جانب گروه 5+1.

گام سوم- اعلام آمادگی ایران برای همکاری درباره تأمین سوخت راکتور تهران (توقف موقت غنی‌سازی 20 درصد در ازای لغو همه قطعنامه‌های شورای امنیت).

گام چهارم- همکاری هسته‌ای میان ایران و 5+1.

گام پنجم- همکاری غیرهسته‌ای میان ایران و 5+1.

جمهوری اسلامی ایران در این باره استدلال کرد این چارچوب مکانیسمی برای حل و فصل مسئله ارائه می‌کند به گونه‌ای که یک معادله برد-برد، برای هر دو طرف شکل گیرد.

اما متأسفانه گروه 5+1 در مذاکرات مسکو هیچ پاسخ روشنی به این چارچوب ایران ارائه نکرد و مجدداً رویکرد مذاکرات بغداد را در پیش گرفت که ایران باید با انجام دو فاز 171#؛ اعتمادسازی؛ و 171#؛ پایبندی؛ عملاً برنامه هسته‌ای خود را به وضعیتی درآورد که قطعنامه‌های شورای امنیت و شورای حکام ترسیم شده است.

در واقع گروه 5+1 راهبرد خود را در مذاکرات مسکو بر این اصل استوار کرده بود که افزایش فشارها و تشدید تحریم‌ها نهایتاً ایران را مجبور به تغییر محاسبه و رفتار در خصوص فعالیت‌های هسته‌ای‌اش خواهد کرد.

تاکید رهبر معظم انقلاب، حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای بر این موضوع که مسئولین جمهوری اسلامی ایران بر اثر فشار و تهدیدها تغییر محاسبه نخواهند داد.

روند رو به رشد فعالیت‌های هسته‌ای کشورمان که در گزارش‌های فصلی و دویپلوی مدیرکل آژانس به نکته کلیدی این گزارش‌ها تبدیل گشته، گویای این مطلب است که حقیقتاً تحریم هیچ تأثیری بر این برنامه ندارد.

1+5 که انتظار حضور با برنامه تیم مذاکره‌کننده کشورمان در مسکو را نداشت نهایتاً توافق کرد که این مذاکرات برای روشن شدن ابعاد پیشنهاد ایران در سطوح کارشناسی دنبال شود و مقرر گردید 13 تیرماه 91 (3 ژوئیه 2012) این گفت‌وگوها در اسلامبول برگزار شود و نتیجه این نشست نیز مقدمات دور بعدی مذاکرات میان ایران و 5+1 را فراهم آورد.

در جریان مذاکرات کارشناسی، جمهوری اسلامی ایران ضمن پاسخ دادن به تمامی شبهات و ابهامات کارشناسان 6 کشور تأکید کرد که درباره توقف غنی‌سازی 20 درصد بحث نمی‌کند ولی درخواست تعلیق این نوع غنی‌سازی به طور موقت با زمان مشخص به گونه‌ای

که محل حقوق ایران طبق ان پی تی نباشد، در ازای لغو همه تحریم ها و پذیرش حق غنی سازی 5 درصد قابل بررسی است. در ادامه این گفت وگوها، حتی گروه مذاکره کننده ایرانی در جهت اجرایی کردن گام سوم از پیشنهاد مسکو و در ازای توقف موقت غنی سازی 20 درصدی و لغو تحریم ها، پیشنهاد 171#& گام به گام و در 9 گام& را ارائه کرد که براساس آن در قبال هر گام ایران، طرف مقابل نیز یک گام بردارد تا طرفین توانان به تعهدات خود عمل کنند ولی از آنجا که آمریکا تمایلی به خروج مذاکرات از بن بست نداشت و درک و برداشت کاملاً نادرستی نیز از ماهیت برنامه هسته ای ایران منعکس می کرد، این مذاکرات نیز به نتیجه نرسید.

پس از تماس های تلفنی مکرر میان باقری و اشمید معاونان جلیلی و اشتون نهایتاً دبیر شورای عالی امنیت ملی کشورمان و مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا در 28 شهریور 91 در اسلامبول دیداری دوجانبه انجام دادند و در این دیدارها جلیلی تأکید کرد که موضع جمهوری اسلامی ایران نسبت به آنچه در مذاکرات مسکو رخ داد، هیچ تغییری نکرده است.

معاونان جلیلی و اشتون مجدداً تماس های تلفنی خود را برای تنظیم دور دیگری از مذاکرات آغاز کردند که ابتدا قرار شد این مذاکرات آخر ژانویه (ماه گذشته) برگزار شود که به دلیل عدم آمادگی 5+1 به 26 فوریه (8 اسفند) در قزاقستان موکول شد.

همزمان با ادعای مقامات آمریکایی برای آمادگی انجام مذاکره مستقیم با ایران در حاشیه نشست آلمانی که به اعتقاد تحلیلگران سیاسی با هدف به حاشیه راندن محتوای گفت وگوها صورت گرفت، یوکیا آمانو گزارش فصلی و دوپهلوی خود را پیرامون فعالیت های هسته ای کشورمان منتشر کرد.

در بخش هایی از این گزارش، ادعاها و ابهاماتی از قبیل عدم همکاری کاملی از سوی ایران مطرح شد که فضا سازی غربی ها پیرامون نشست قزاقستان را تشدید کرد. تا جایی که 171#& ویکتوریا نولاند& سخنگوی وزارت خارجه آمریکا پس از انتشار گزارش آژانس درباره برنامه هسته ای ایران مدعی شد که اقدام ایران مبنی بر نصب سانتریفیوژهای پیشرفته - مورد اشاره در گزارش آمانو- یک گام تحریک کننده است.

ارائه پیشنهاد های جدید به ایران از دیگر موضوعاتی است که فضای رسانه ای قبل از مذاکرات را به سمت خود سوق داده است. اما خبرگزاری رویترز در این باره گزارش داد که پیشنهاد 5+1 در آلمانی تکرار بسته سال 2008 است. آن پیشنهاد از جانب جمهوری اسلامی ایران به هیچ وجه یک پیشنهاد مثبت ارزیابی نمی شود چرا که اساساً بر اجرای قطعنامه های شورای امنیت و تعلیق غنی سازی در ایران مبتنی است.

دوشنبه و به فاصله یک روز مانده به این مذاکرات نیز برخی منابع غربی اعلام کردند که گروه 5+1 تصمیم دارد در این دور از گفت وگوها بسته جدیدی به ایران ارائه کند که کاهش آمادگی فردو را در ازای لغو تحریم تجارت طلا و فلزات گرانبها به ایران پیشنهاد می کند.

بلافاصله پس از این خبر، برخی دیگر از منابع غربی مجدداً اعلام کردند که در واقع پیشنهاد جدیدی در کار نیست و گروه 5+1 تصمیم دارد بسته ای با تأکید بر برخی عناصر خاص پیشنهاد 2008 به ایران ارائه نماید.

روزنامه واشینگتن پست نیز دیروز از قول یک دیپلمات آمریکایی نوشت: این گروه صرفاً توقع دارد که درباره برخی اصول در مذاکرات آلمانی توافق شود.

مذاکرات آلمانی آزمونی دیگر برای 5+1 است که نشان دهد آیا با رویکرد انجام گفت وگوهای منطقی وارد مذاکرات شده یا اینکه خواستار تداوم مسیر اشتباه گذشته است.

جمهوری اسلامی ایران قبل از ورود به مذاکرات آلمانی مواضع و دیدگاه خود را واضح و روشن مطرح کرده و همان طور که دبیر شورای عالی امنیت ملی کشورمان اعلام کرد، اگر کشورهای 5+1 می خواهند وارد گفت وگویی سازنده شوند، باید با راهبرد جدید و پیشنهاد معتبر وارد شوند.

امروز با گذشت بیش از یک دهه فضا سازی و جنگ روانی غرب علیه برنامه هسته ای کشورمان این مطلب باید برای آنها روشن شده باشد که 171#& ایران باج نمی دهد& و غرب بهتر است منطقی رفتار کند.